

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in volja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnika se pošilja opravišča v dijaškem zemenišču (Knabensemlnar). — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posebne Hete prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačajo od navadne vrstice, če se natisne enkrat 5 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nemška nestrpljivost.

Slovenci visoko čislajo od nekdanje geslo: „Vse za vero, dom in cesarja“. Zato se držijo trdno svoje vere, katero tudi v djanjih kažejo; ljubijo pa tudi svitlega cesarja in avstrijsko domovino tako, da od nemškega cesarja in Bismarka nič čuti nečejo. Celo drugačnji pa so nemški liberalci, kateri so sicer krščeni, pa vero zaničujejo, — so v Avstriji rojeni, pa vendar vedno čez nemško mejo škilijo. Očitno pravijo, da Avstrija mora biti nemška, ali pa je ne bo. Galicijo in Dalmacijo hočejo odcepiti od naših dežel in kar bi še zemlje ostalo, to hočejo vse ponemčiti, da bi jo pozneje ložej požrla nemška Prusija. Oni častijo nemškega kancelarja Bismarka, našim avstrijskim ministrom pa kljubujejo, kjer le morejo. Kaj ti ljudje nameravajo, pokazali pa so očitno pred nekaterimi dnevi.

Pretekli teden imeli so nemški telovadci v Draždanih na Saksonskem veliko svečanost, pri kateri se je marsikaj prigodilo, kar je za Avstrijo zelo pomisleka vredno. Posebno veliko-nemški Avstrijci so se jako sumljivo obnašali.

V Bodenbachu na nemško-češki meji so saksonski železniški uradniki lokomotivo okinčali z nemškimi zastavami, pa poleg tistih so tudi obesili dve avstrijski državni zastavi. Avstrijski telovadci pa so črno-rumeni zastavi raz lokomotive potrgali ter doli pometali. Imena dotičnih fantalinov so se naznanila c kr. policiji v Pragi. To pobalinsko ravnanje je celo navzoče saksonske železniške uradnike tako v nevoljo spravilo, da je jeden rekel: „Ko bi imel jaz službo, takoj dam vse zastave raz lokomotive pobrati.“

Mnogo govorov, ki so jih pri banketu imeli, bilo je naravnost Avstriji sovražnih, polnih veleizdaje, da si jih tudi veliko-nemški časniki natisniti ne upajo. Med govorniki se je zglasil tudi dunajski odyetnik, celjski poslanec g. dr.

Foregger, kateri je svojo ljubav do Avstrije tako-le izrazil: „Gut Heil Alldeutschland“, to je: „Bodi mi zdrava velika Nemčija!“ — Zdaj bodo menda jegovi volilci vedeli, po čem da je žafran!!

Med avstrijskimi telovadci bili so tudi nekateri Madjari, kateri so podarili venec z ogerskimi barvami in madjarskim napisom. Venec je bil krasen, iz lepih belih cvetic. Govornik deputacije, Ernö Bokelman iz Hannoveranskega, ki je sedaj učitelj telovadbe v Budimpeštu, slavil je Madjare in madjarski jezik, potem pa je omenjeni venec na oder obesil. Vsled tega nastal je velik hrup, ki se je pčlegel še-le potem, ko se je venec odstranil. Klicali so Nemci: „Ogri zatirajo Nemce“. Nes pametno je sicer bilo, da so si Madjari Nemca odpadnika izvolili za govornika, kajti s tem so morali Nemce razžaliti, vendar večja neotesanost je bila na nemški strani, ker so bili Madjari povabljeni, ker so prinesli lepo darilo, ter so telovadce nemški pozdravili.

Tako brezobzirno delajo veliko-nemci. Kako da so ti Nemci Avstriji udani, razvidno je iz tega, da se v Draždanih oni našega presvitlega cesarja niti z besedico spomnili niso. Iz tega pač lahko presvitli cesar sklepajo, kakošen sad bode dozorel na drevesu takega vedenja. Naša vlada pa bi lahko spoznala, kje da ima svoje odkritosrčne prijatelje, ali pri Slovanih, kateri jo djansko podpirajo, ali pa pri Nemcih, ki ji povsod polena pod noge mečejo. Iz tega se tudi razvidi, kako je veliko-nemška ošabnost povsodi ena in ista, na severu, kakor na jugu, in kako malo imajo Nemci uzrok, se pritoževati, da so v Avstriji zatirani, ako se predrznejo take reči počinjati.

Bi-li ne bilo modro, ako bi vlada bolj odločno slovenski živelj v Avstriji gojila in vendar enkrat že tudi slovenski narod k mizi povabila, kateri že toliko časa za durmi stoji in se z drobtinami zadovoljuje, katere s preobilne mize nemške narodnosti padejo na tla? Že zbog tega

naj vlada našo narodnost zagovarja in krepi, ker če nas ponemčijo ali ponemčurijo, bi se z nemštvom tudi lahko na našli enake ljubezni do Prusije.

Zdaj nam naj še kdo očita, ako pobijamo načela naših nemških liberalcev in nemškutarjev, kajti ravni ti so podavači onih veliko-nemcev na severu. Avstrija bi nam morala velikoveč hvalježna biti, če jim včasih krinko raz obraza potegnemo.

Gospodarske stvari.

Dobro je strnišče brž po žetvi preorati.

Da je dobro in koristno strnišče brž po žetvi preorati, o tem so kmetovalci že davno prepričani. Vendar pa se nahaja o tem še mnogo krivih misli, ki jih hočemo v tem stavku pojasniti in njih škodljivost kolikor mogoče dokazati. Na Angleškem so se že z davna poprijeli načela, da z vsakim dnevom ki strnišče nepreorano leži, naraščajo težkoče nad strnega obdelovanja in se zmanjšujejo nade na dobri pridelek naslednje posejatlve.

Te težkoče zadevajo najbolj trebljenje polja škodljivega plevela, strdenje prsti, katere preoranje od dne do dne težavnejše postaja, in pa slednjič tudi izgubo mnogih redivnih snovi v zemlji.

Ako se njiva brž po žetvi preorje, se primora tako izpadlo plevelovo seme, da začne kaliti in tako se omogoči, da se, ko je nekoliko poraslo, z brano povleče in tako vniči. Zajedno se pirnica izdere, na površje spravi in posuši, na kar se lahko z brano z njive odpravi. Razun tega se tudi strn s prstijo pomeša, kjer strohni in se v gnojilo spremeni. Ako se navedenim haskom še pridenejo vse iz predzimne obdelane zemlje izvirajoče koristi, katere že skoraj vsakdo zna, namreč vplivanje mraza na zemljo, tako so dobri nasledki iz preoranja strnišča tako očitni, da se lahko vsakdo o njih prepriča.

Pri predzimni obdelavi zemlje gre poglavito za to, da se zemljišču kolikor mogoče površje poveča, da se zemlja tako rodovitnim vplivom vremenskim toliko bolj izpostavi. Na prvo marljivo obdelovanje naj sledi drugo s globoko brazdo in potem ostane njiva v nepovlečeni brazdi do prihodnje spomladi. Zdaj se njiva samo povlači in ni je treba zopet preorati. Dvojna korist se po takem obdelovanju gotovo doseže. Gornja prstena plast poslednjega leta s strmijo pomešana in če se je gnojilo, tudi gnoj je pod zemljo spravljena, spodnja še čvrsta brazda pa je na vrh djana, tako, da more svitloba, zrak, toplota, mraz in volhkota bolje in lahkje v njo vdirati in tako razkrojitev dovršiti. Tako postane prstna meča

skozi zimo rahlejša, kar tudi najtrše delo z najboljšim poljskim orodjem doseči ne more.

Ta rahlost prstena, ki jo navadno prsteno godnost imenujejo, nareja zemljo sposobno vse pline, ki se v nji narejajo, v sebi zadržati, pa tudi druge potrebne pline iz zraka v se vleči in v sebi zadržati. Vrh tega obdrži tako obdelana zemlja dalj časa sprejeto pozimno vlago v sebi, se po vrhu prej osuši in se tedaj more spomladi pri vgodnem vremenu tudi prej obsejati.

Kako pa je nasproti z zemljiščem, katero se jeseni po žetvi ni preoralo?

Prvič se njive, ki so se še le spomladi preorale in obdelale, spomladi ne morejo tako kmalo obdelati in dosti zaran obsejati. In vendar je rano spomladno obsejanje v nekaterih krajih jedini pogoj dobrega pridelka. Mnogokrat se ravna tudi krivo, da se druga brazda ravno tako globoko požene, kakor prva, da toraj vse plevelno seme, ki se je pri prvem oranju podoralo, zdaj zopet na vrh vrže in če je vreme ugodno, celo njivo preraste in se lepemu pridelku vse upanje odvzame. In ako se pomisli, koliko dela in truda je mnogokrat treba zapleveljeno njivo zopet plevela otrebiti, bode se toraj lahko spoznalo, kako malo bode taka obdelava svoj namen dosegla.

Proti žizkom.

Pravijo, da so mravlje smrtne sovražnice žizkom. Ako je v kakem gumnu ali kašti kaj žizkov, treba je mravelj v te kraje. Vsuje se celo mravljišče na gumno. Mravlje prenapadejo žizke in ti, prej ko morejo, poberejo šile in kopita.

„P. L.

Sejmovi. 3. avgusta: pri sv. Lenartu v slov. gor.; 4. avg.: pri sv. Ilju v Šal. dolini, na sv. Gori; 6. avg.: v Loki, Lembergu, Ptuji, Trbovljah, pri sv. Trojici v Halozah.

Dopisi.

Iz Središča. (Narodna veselica v proslavo sv. Cirila in Metodija). Naše bralno društvo „Edinost“ je priredilo v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metodija pod milim nebotm lepo veselico, ki nas je glede izbranega programa in navdušene obilne vdeležbe zares iznenadila. Predpoldan je društveni mešani zbor pel pri sv. maši in popoldan pri veselici tako dobro, da se tako le po utemeljenih vajah peti zamore; tudi možki zbor ter čveterospev se je dobro obnesel. Akoravno prostor, kjer se je veselica vršila, ni bil posebno primeren, vendar je društveni odbor to popravil z lepim okinčanjem. Z zastavami, z odrom in večerno razsvitlavo tako ugodno, da se je povprek le hvala slišala. Slavnostni go-

vor (g. Šinko) je bil izvrsten in deklamacija „Slava sv. Cirilu in Metodiju“ (g. Vogrinec) je celo dopadala; tudi g. društveni predsednik s pozdravom bil je na svojem mestu. Zvečer, po programu, ko se je občinstvo začelo prosto gibati, je bila zares ljudska veselica. Tukaj se je igralo, tam se sukalo, tukaj se so vršili govori in napitnice, tam pelo. tukaj šetalo, tam pilo in jelo; ta živahnost občinstva je na vsakega nepopisljivo upljalivala. Še le, ko je solnce vzhajalo, smo se ločili z nado, da bi se kedaj spet pri taki dobro urejeni veselici sešli. Da pa se je ta veselica tako izborna, tako sijajno izvršila imamo se zahvaliti našim gostom iz drugih župnij. Kakor sploh, so se tudi zdaj sosedni Ormožani v lepem številu vdeležili; obiskali so nas tudi gostje od Svetinj, sv. Bolfanka ter kmetovalci iz vseh sosednih občin. Posebno pomenljiva pa je ta veselica bila za tegadel, ker so se vdeležili brati Hrvatje in Medjimurci z odlično gospodo. Hvala vsem!

Od sv. Urbana pri Ptujih. (Novi zvon.)

Dne 20. junija t. l. nam je zvonar g. Denel v Mariboru semkaj spravil novi zvon, ki tehta blizo 19 centov. — V nedeljo na dan sv. Alojzija smo ga slavno v zvonik potegnoli, kjer nam vsak dan lepo poje. — Željno smo farani pričakovali slišati glas novega zvona; želja se nam je po kratkem delu spolnila; od veselja so se skoro vsi navzoči solzili, ko se je zvon prvokrat zglasil. Gotovo se reče: da je novi zvon lepšal staro zvonjenje, tedaj imamo zdaj prav lepo zvonjenje. — Hvalo in zahvalo toraj izrekamo javno č. g. župniku, kateri so nam s pomočjo cerkv. klučarjev ta krasni zvon oskrbeli. Z veseljem smo farani za plačilo zvona skrbeli in še smo tudi z večim veseljem pripravljani, za četrti mali zvon, kateri nam bo četvorico zvonjenja lepšal, potrebno plačo spraviti. G. zvonarju še pa posebej zahvalo izrekamo zato, ker je delo izvrstno izpeljal, toraj ga vsem faranom javno priporočamo.

Iz Šalincev pri Ljutomeru. Ko sem prebral odgovor g. nadučitelja iz Ljutomeru na moj dopis v „Slov. Gospodarju“ br. 26 meseca junija, sem kmalu iz miznice potegnil rovaš in ga pregledal; našel sem še marsikaj tam zarezanega, pa hočem ga za zdaj položiti na staro mesto, da ga drugikrat zopet najdem, ako bo potrebno. Na rešeto hočem le dvoje djati iz odgovora, ki se z mojimi logičnimi mislimi ne zлага, in to naj bo za razjasnilo g. odgovorniku. G. učitelj, Vi ste tam omenili, da iz dveh pevcev, katere ste podučevali v začetnih vajah in katera sta to storila iz lastnega interesa, ne more obstati možki zbor. Do dveh tudi znam jaz šteti, pa tudi to mi je znano, da sta za hrbtom Vaših dveh podučevancev še bila dva druga vajena nemška pevca, in Vi ste jim hoteli pomagati do zbora, saj ste tudi Vi v tem

nemškem zboru, tako mi je moj prijatelj poročal, popevali. — Na koncu svojega odgovora ste rekli, da ostanete tak, kakor ste bili do zdaj, to se zopet z mojo doslednostjo ne zлага. Odgovorim Vam: bodite popolnoma naš, ali pa odločno drugih. Napol kuhana jed ne diši, pa tudi ni zdrava. Ako bo potrebno, potegnem pa svoj rovaš zopet na svitlo.

Od sv. Martina na Paki. (Čitalnica. Krajni šolski svet) Tukaj smo hoteli osnovati čitalnico. Osnovni odbor bil je že izvoljen, da bi sestavil pravila in jih predložil c. k. vladi v pregled in potrjenje. Tudi izmed ljudstva jih je že veliko izreklo željo da bi pristopili kot udje k društvu. Ali zdaj se vzdigne cela tropa nemčurjev in nemškutarjev, kateri vpijejo: „joj! čitalnice ne; nemštvo je pri nas že tako na slabem“. Narodnjaki Slovenci! nikar se ne plašite pred nemčurji, kateri vpijejo zato, ker se bojijo, da ne bi Slovenci nekoliko napredovali in prišli do višje izobraženosti. Kakor je za otroke potrebna šola, ravno tako je za odrasčene ljudi potrebna čitalnica, kajti kdor nič ne čita, tudi nič ne vè. Otrok, kedar iz šole stopi čez nekaj let že veliko pozabi in ako potem ne čita podučnih knjig in časopisov, ne more nikdar značajan človek biti. Na delo narodnjaki! Ljubi Slovenci, delajmo za blagor svojega naroda, da se enkrat vsi zavemo svojih pravic in tako pridemo do enakopravnosti, katero drugi narodi že davno uživajo. — Krajni šolski svet pri sv. Martinu na Paki še zmiraj nemški uraduje vkljub slovenskemu prebivalstvu. Saj pravih Nemcev tukaj ni, kateri bi svoje otroke pošiljali v dotično šolo. Možje Slovenci, kateri sedite v odboru vzdramite se in uvedite slovensko uradovanje, nemškutariji mora enkrat konec biti. Sedaj je že skrajni čas! —

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Metodijeva svečanost.) Tudi tukaj na obalih nemškega morja napravili smo slovesnost v čast tisočletnega spomina smrti sv. Metodija. Vkljub silnemu vetru so fantje na štirih gričih užgali lepe krese in slišalo se je milodoneče „trijančenje“ zvonov; visoki zvonik krasile so lepe zastave: 4 slovenske trobojnice, 2 štajerski in 1 cesarska. Pred prvo službo božjo se pa ljudje zbirajo pri Šumanovi kapeli v lepem številu, da počaste sv. Cirila in Metodija, katerima v čast je ta kapela postavljena, in pred katero so fantje postavili slavolok z napisom, narejenim iz cvetlic: „Živel tisočletni spomin smrti sv. Metodija;“ slavolok krasilo je 6 trobojnic. Preč. gosp. duhovniki pridejo tudi h kapeli in tamkaj začnejo moliti, ter se potem mej veselimi „trijančenjem“ in petjem v čast slovenskima blagovestnikoma podamo v cerkev, kjer je bila sv. meša v čast sv. Cirilu in Metodiju, mej katero je njima v čast organist s pevkinjami zapel pesen.

Potem je imel č. g. kaplan slavnostno pridigo o tisočletnem spominu, ter je navdušeno razlagal pomen letošnjega leta in romanja na slavni Velehrad. Tako smo torej preživeli ta veseli dan, dan, kateri je za me in mnoge bi rekel, najveselejši; hvala lepa vsem ki so k temu kaj pripomogli.

A. V.

Iz Konjiškega okraja. Potrebno se nam vidi danes nekatere možakarje: posilinemce in petolizce Konjiških nemčurjev nekoliko popraskati. V obče rečemo, sram naj bo vse tiste nemškutarje našega okraja, ki so za Judežvo plačo: nemčursko pogostenje, njihovo žganje, pivo, vino in golaš prodali svoj glas pri zadnjih državnoborskih in občinskih volitvah in s svojim glasom vred tudi narodno poštenost svojo in svojega naroda blagostanje. Drugi so spet bili strahopetneži, ki so, da ne bi zgubili vražjega prijateljstva Konjiških nemčurjev, kakor beguni zapustili vrste boriteljev za slovenskega naroda slavo in pravo, ter hopnili v nemčurski koš. Obojnim izdajalcem sramota! Izmed odpadnikov pa hočemo danes dva posebno nekoliko pobožati. Eden je sin poštene in prej zmiraj narodne, povsod čislane rodbine. Mož že sivih las, toraj tudi s potrebno izkušnjo in pametjo obdarjen, če bi se po njih ravnati hotel. Pa glejte on si misli da je večja čast nemčurjem pete lizati, se od njih „Herr“ in „gospod“ titulirati pustiti, proti svojemu in svojih pridru za nje, ki so najhujši sovražniki slovenskega roda poprek, kmeta še pa posebno, glasovati. Se bote, mož, še le tudi takrat spreobrnili, ko se bote v jamo zvrnili? Ne mislite, da se ravno pipljemo za Vas, pa sami bi znati mogli, kaj Vam zdrava pamet in narodna poštenost veleva. Patron vseh nemškutarjev in nemčurjev nesveti črni Lucifer pa se Vas tudi ne bo vstrašil, če mu kako nemško zakrožite, ako mu pridete kedaj v pest. Vaš sodnik, ki Vas bo enkrat sodil, pravi: Kdor ni z menoj, je zoper mene. Cigar prijatelji in pomagači pa so nemškutarji in nemčurji, vsak otrok, ki do pet šteti zna, že dan danes ve. Toraj premislite si nekoliko, če hočete poštenjak in kristjan biti in ostati in enkrat mirno umreti. Za drugega, ki ga danes imamo na rovaši, se pač nikako ne pipamo, on je človek, ki ga najdemo povsod, ki se kaka nemčurska ali nemškutarska „župa“ v Konjiškem okraju skuha. Na tega kričača smejo naši nemškutarji in nemčurji pač ponosni biti, Bog jim ga blagoslovi! Če bi se od katerega naših narodnjakov take „žmahne“ pripovedovale, kakor od njega že vrabci na vseh strehah čivkajo, bi ga pač pustili lepo pozdraviti in mu povedati naj raji pristopi nemškutarjem; takih ljudi v našem taboru ne maramo. On pa si je med drugim enkrat silo prste opekel, v najnovem času. Prišel je eno nedeljo v sosednji Špitalič; tam je, kakor priče pravijo, v Zajeklošterški

krčmi 16 litrov na „porgo“ natočiti dal, potem pa s svojim hlapčičem in konjičem, ki je ta čas „cigare pušil“, jo vrezal proti domu. V Golobovi krčmi v Špitaliču, mimo katere se je peljal, so sedeli ravno nekateri Špitalički fantje, ki so zaradi svoje miroljubnosti in poštenosti še zmiraj bili na dobrem glasu. Ti le so prepevali slovenske pesmi med njimi tudi Ipavčeva „Slovenca“ (Slovenec sem itd.) Ko veselo slovensko popevanje čuje, se mu razžali „potajčana“ duša in stopi prav z medenim pogledom v sobo, začne tam fante zmerjati in nje in slovensčino psovati. Ti so en čas gledali, ker poznajo, kako kilav ptič da je, ko pa jim je vendar presedati začelo, so ga prijeli, prav dobro požokali, potem pa s hlapcem vred na zrak postavili. Pač za nemškutarijo v Špitalički, vse skoz narodni fari ni mesta ni tal.

Od sv. Ilja pod Turjakom. Preteklo soboto t. j. 26. jul. se je tukaj vršila izvanredna slavnost. Preč. gospoda župnika Franc Klaužar in Ferdo Jan, katera sta nekdanj pri sv. Ilju kaplanovala, obhajala sta skupaj slovesno 25letnico. Vreme je bilo prav lepo; strel možnarjev je daleč po okolici naznanjal veseli dan. Dasiravno je bila sobota in ljudje prav veliko dela imajo, se je vendar od vseh strani obilno ljudstva zbralo; kar spričuje, da sta preč. gosp. jubilanta pri svojih ovčicah jako priljubljena. Ker v farni cerkvi orglje popravljajo, je bilo sv. opravilo pri podružnici sv. Lenarta. Cerkev je bila vseskozi napolnjena, tako, da jih je moralo veliko zunaj stati. Pred sv. opravilom stopi č. g. župnik J. Ev. Košar na prižnico ter razloži zbranemu ljudstvu v prav lepih in jedrnatih besedah pomen te slovesnosti in tako se svojim krasnim govorom poslušalce do srca gane. Slovesno sv. mašo je imel preč. g. jubilant Ferdo Jan, kateremu sta stregla dva sosednja č. gg. župnika. Po dokončani cerkveni slovesnosti so se dotični č. g. gosp. duhovniki zbrali k obedu, pri katerem je bilo prav veselo in so se vrstile lepe napitnice. Ljubi Bog pa naj preč. gosp. jubilantoma milost podeli, da bi krepka in zdrava doživela zlato sv. mešo.

V.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar podali se bodo v prihodnjem mesecu v Gastinske toplice na Solnograškem, kjer bodo cesarja Viljema obiskali. — Ministerski predsednik, grof Taaffe podal se je na svoja posestva v Ellischau. — V novem drž. zboru je 353 poslancev. Mej poslanci je 48 uradnikov, 22 profesorjev, 24 duhovnikov, 19 obrtnikov, 3 bankirji, 4 trgovci, 8 notarjev, 21 odvetnikov, 7 zdravnikov, 1 lekar, 3 uredniki, 1 inženir, 120 grajščakov, 41 posestnikov, 6 zasebnikov, 2 tiskarja, 1 stav-

bar, 1 fotograf in 1 krojač. 133 poslancev je plemenitega stana in sicer: 5 knezov, 1 deželni grof, 36 grofov, 32 baronov, 47 vitezov, 10 plemenitih. — Na Dunaju ustanovilo se je baje češko društvo, katero ima namen delati na to, da se češki jezik proglasi kot drugi deželni jezik, da se ustanovljajo češke šole, da se postavijo pri volitvah taki kandidatje, kateri so Čehom prijazni itd. Nam se zdi ta vest zelo neverjetna. — Nova postava proti potepuhom, o kateri smo že večkrat v „Slov. Gosp.“ govorili, dobila je 26. julija veljavo. — Deželno razstavo v Celovcu otvoril je preteklo soboto ob 11. uri predpoludne nadvojvoda Karl Ludovik v nazočnosti mnogih odličnjakov in zastopnikov vseh obrtnih strok. — Gališki namestnik prepovedal je gališkim učiteljem, udeležiti se učiteljskega shoda na Velehradu.

Vnanje države. Sveti oče prekonizovali so 27. julija šest kardinalov, kakor tudi praškega nadškofa in budjeviškega škofa. — Ruski car odpotuje 4. avgusta na Finlandsko, kjer bode nadzoroval vojaške vaje ter ogledal trdnjavo Helsingfors, potem pa se vrne v tabor v Krasnoselo. V Petrogradu zasledila je policija zopet nekatere nihiliste, kateri so imeli dosti dinamita in skrivno tiskarno. — Pretekli teden je na Španskem zbolelo za kolero 10.428, umrlo pa 4041; samo v vesi Monte Agudo, ki šteje 756 prebivalcev, jih je v nekaterih dneh 250 za kolero umrlo; 150 mrličev niso mogli pokopati; kuga se širi proti severu. — Salisbury stavil je predlog, naj blizu Zulfikarja nastavljene čete zapustijo ta prostor; Rusija je na ta predlog ugodno odgovorila, pa s pogojem, da Afganci tega prostora ne zasedejo. — General Grant, slavni vojskovodja severno-amerikanskih držav je umrl; bil je zadnji čas zelo ubog, ker je vse svoje premoženje po nesreči zgubil; 11. avg. se pripelje njegovo truplo iz Mount-MacGregora v Novi Jork ter bode tam 4 dni izpostavljeno; 8. avg. bode general na državne stroške pokopan v novojorskem osrednem parku; predsednik Cleveland je ukazal, da se na vseh javnih poslopih 30 dni razobesijo žalostinska znamenja. — Zdaj časniki zopet poročajo, da je Mahdi 22. junija za osepnicami umrl; njegovi pristaši so se iz dongolske okolice, kjer jih je bilo veliko število, umaknili proti jugu. Iz Kahire se poroča, da so ustaši napali predmestja Kasale; posadka je odbila napad; ustavešev je padlo v boji 3000 mož; posadka je konfiscirala 1000 volov in ovac ter 700 pušk. — V Rongapuri na Bengalskem napravil je trikratni potres mnogo škode; cela ves pri Nathoru se je pogreznila pod zemljo.

Za poduk in kratek čas.

Kolera na Španskem; španski kralj, usmiljene sestre.

Kolera na Španskem strašno razsaja, posebno v pokrajinah. Dosedaj je že več, kakor 20.000 oseb za to strašno boleznijo umrlo. Lep izgled junaške hrabrosti dal je španski kralj Alfonz s tem, da se je podal v najbolj okuženi kraj Aranjuez. Zjutraj ob 5. uri peljal se je s svojim adjutantom proti sprehajališču „Retiru“, a nekaj minut pozneje zaukazal je kralj kočijažu, naj obrne proti južnemu kolodvoru in proti svojemu adjutantmu obrnjen dejal je smehljajoč: „Midva greva v Aranjuez“. Na kolodvor dospel je izročil je kralj adjutantmu svojo listino ter ga naprosil naj kupi dva železniška vozna listka za prvi razred. Nekaj minut pozneje sedel je Alfonz v vagonu. Čez jedno uro došel je vlak v Aranjuez in kralj začel je obiskavati vojašnice in bolnišnice. Pred svojim odhodom pisal je Alfonzo kraljici to le pismo: „Ko dobiš to pismo, bodem jaz v Aranjuezu. Ne vznemiruj se, ne muči se. Popoludne se zopet vrnem“.

Kraljica čitajoča te kratke vrstice, ni mogla vzdrževati solz. „Nikdar mu ne odpustim“, rekla je, „da mi ni naznanil tega; saj bi bila lahko šla oba tje“.

Ko se je zvedelo po Madridu o kraljevem potovanju v Aranjuez, zbrala se je množica okoli kraljeve palače. Kraljica, katera je v kapelici molila, morala se je pokazati na balkonu, in ljudstvo jo je živahno pozdravljalo.

V Aranjuezu obišče kralj najprej vojaško bolnišnico. Nihče ni vedel za njegov prihod. Pri vходу prikloni se globoko pred usmiljeno sestro ter jej poljubi roko. Vsakemu bolniku da dobro besedo. Potem se poda v civilno bolnišnico; tukaj bilo je 230 bolnikov na kolero, izmed katerih je 60 umiralo. Kralj stopi bliže; bolniki sami prosijo kralja, naj odstopi; a Alfonz prej ne zapusti bolnišnice, dokler vsakega ne pozdravi. Potem gre kralj v vojašnice; stisne vsakemu častniku roko ter ga prosi, naj ne zapusti mesta. Vsi oficirji obljubijo, da hočejo ostati ter z narodom nevarnosti kolere deliti.

Med tem je v Madridu množica se podala na kolodvor čakati junaškega kralja. Ljudstvo šlo je nasproti vlaku, kateri je moral obstati četrte ure pred kolodvorom. Komaj je kralj stopil iz voza, pala mu je kraljica v naročje. Prizor bil je črez vse genljiv. Voz je bolj vlekle ljudstvo, kakor konji.

„Živel junaški kralj, ki ljubi svoj narod“, to so bile besede, katere je bilo čuti pol ure na poti od kolodvora do kraljeve palače.

Drugi genljivi prizor je sledeči:

V Aranjuezu umrli so vsi lekarji. Drugje pa so pobežali. V Madridu pokliče guverner lekarje, njih pomočnike in je prosi, naj se podajo v okuženi kraj. Nobeden se ne oglasi. Guverner obljubi vsakemu deset krat več plačo, a tudi sedaj ne prevzame nobeden nevarnega posla. V tej veliki zadregi se obrne guverner do prednice usmiljenih sester in akoravno so sestre večinoma po okuženih krajih in mestih razdeljene, vendar obljubi prednica hitro pomoč. V treh urah bilo je pet sester, zdravilstva večjih, na odhod v Aranjuez pripravljenih. Nobena ni vprašala, kakšno da plačilo dobi, temveč iz golega človekoljubja podale so se v nesrečno mesto. To je izgled prave krščanske ljubezni.

Smešnica 30. Nek kmet pride v pisarno. Spehan zavoljo daljne hoje bi se bil rad vsedel, pa ne vidi nikjer stola. Pisarjev eden zapazi njegove misli ter se ponorčuje ž njim: „No, oče, pa se vsedite!“ Bistroumni kmet se nekoliko ozre po pisarni in pravi: „Gospodje, ne zamerite, pri vas je kakor pri meni v škedi, — polno cepcev, stolov pa nič.“

Razne stvari.

(Presvitli cesar) darovali so po toči v Krškem okraju na Kranjskem poškodovanim iz svojega premoženja 3000 fl.

(Njih ekscelencija) mil. knez in škof bodo prihodnji teden delili zakrament sv. birme v Gornjegrajski dekaniji in sicer: 3. avg. v Mozirji, 4. v Nacaretu, 5. v Rečici, 6. v Gornjem gradu, 7. pri sv. Frančišku, 8. v Ljubnem, 9. v Lučah, 10. avg. v Solčavi.

(Nemške družinske knjižice) hočejo povsod vrinoti, tako se pritožujejo župani. Dosedaj so bile take knjižice tudi slovenske, da se je vsako družinče lahko iz njih podučilo, kake pravice in dolžnosti ima. Sedaj se bodemo torej spet morali pritoževati in prepirati, da dosežemo, kar nam gre po postavi. Žalostno, da v Avstriji Slovan, posebno pa Slovenec brez hudih pravnih ne more priti do ravnopravnosti, akoravno mu jo postave jasno in glasno obljubujejo. Nemcu se nikdar ni treba pritoževati.

(Mesto podučitelja) na 5razredni šoli pri sv. Magdaleni v Mariboru je razpisano do 15. sept.

(Celjsko učiteljsko društvo) bode zborevalo 5. avgusta ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Posojilnica v Mariboru) imela je meseca julija 1885 dohodkov 38.154 fl. 95 kr., stroškov 37.155 fl. 44 kr., prometa 75.310 fl. 39 kr.

(Ptujsko hranilno in posojilno društvo) imelo je od 1. jan. do 30. junija t. l. dohodkov 50.102 fl. 85 kr., stroškov 47.047 fl. 29 kr., torej prometa 97.150 fl. 14 kr.

(G. dr. A. Vrečko), profesor na nemški gimnaziji v Brnu, imenovan je profesorjem na gimnaziji v Celji.

(Poštni urad) dobijo 1. avgusta pri sv. Andražu v Slov. gor.

(G. Jurij Pučko) od sv. Andraža v Slov. goricah, koncipient v Kamniku, bil je promoviran za doktorja prava.

(Vabilo) k svečanosti v proslavo Cirila in Metoda, katero priredi Ormoška čitalnica v nedeljo dne 9. avgusta 1985 v vrtu gospoda Jakoba Žinka v Ormoži in pri katerej sodeluje godba c. kr. 47. peš-polka Mariborskega. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 30 kr. od osebe. Odbor.

(Iskreno zahvalo) izrekamo vsi vinogradni posestniki in bližnji sosedi podružne cerkve sv. Antona v Drenovcu na Bizeljskem za lepo mešno obleko, katero je gosp. J. Karl Juvančič, posestnik na Bizeljskem cerkvi sv. Antona daroval. Bog mu povrni!

(S Kapele) se nam poroča, da je tam zadnjo nedeljo nek surov fant Franca Slana pred krčmo napadel, ko je bil zadnji ravno iz cerkve prišel, ter mu je z dolgim nožem trebuh razparal. Ranjenca so v Radgono odpeljali, divjaka pa še isto popoldne pri svetem Petru vjeli.

(Breja prasica) je bila posestniku iz Konjiške vesi se izgubila; zastoj so jo, celo s psovi, iskali, še-le 10. den so jo v gošči našli, pa je imela že dvoje zdravih praset pri sebi, drugi pa so bili že poginili.

(Letošnje duhove vaje) bodo v duh. semenišču od 24. do 28. avgusta.

(Pri občenem zboru) kat. tisk. društva bilo je dnes veliko število udov, duhovnih in posvetnih navzočih. V odbor društva so voljeni p. n. gg.: Kosar, Ogradi, dr. Križanič, dr. Radaj, dr. Glančnik, dr. Mlakar, prof. Skuhala, dr. Feuš, dr. Kukovič; njih namestniki pa so p. n. gg.: kanonik Herg, dr. Ferk, profesor Majciger.

(V odbor za ustanovljenje tiskarne) volil je obč. zbor kat. tisk. društva p. n. gg.: Dr. Dominkuš, dr. Radaj, dr. Glančnik, kan. dr. Križanič, dr. Mlakar.

(Na planini Bjelašnici) v Bosni poginilo je prve dni t. m. 14 konj, jeden vol in jedna krava vsled hudega mraza.

(Spremembe v Layant. šk.) Kn.-šk. duh. svetovalci postali so čč. gg. župniki: Fr. Fohn, Tomaž Jeretin in Franc Supančič. Predstavljena sta čč. gg. kaplana: Jože Kotnik k sv. Štefanu in And. Fišer v Koprivnico.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg.: Šijanec Ant. 10 fl.; Beljšak, Kocuvan, Kaplar, Korošec Fr., Mikuž Val., Pernat Jer., Rančigaj in Turkuš po 1 fl.

Loterijne številke:

V Gradci 25. julija 1885: 51, 81, 42, 20, 28
Na Dunaji " " 47, 68, 62, 29, 22
Prihodnje srečkanje 1. avgusta 1885.

1-3

Oznanilo.

Podpisani vljudno naznanjam, da že delj časa kupujem maslo in jajca in ravno te reči po najboljši ceni plačujem, tedaj vse trgovce, kateri se s tem blagom pečajo, in gospodinje iz okolice vljudno vabim te reči zmirom pridno k meni pošiljati. Cena masla je kg. 65 kr. ali stari pint 78 kr., in jaje 53 za 1 gld., če je lepo friško blago.

V Borcih pri sv. Križu poleg Ljutomera.

M. Gottlich.

2-3

Ponudba.

Lepo posestvo 1/2 ure od Ljubljane daje se septembra t. l. prav vgodno v najem za več let. Oskrbljeno je z lepim in pripravnim poslopjem, hleva za 30 govedi, kozolec s 26 oken i. t. d., in leži prav poleg ceste, z velikimi in lepimi vrta; vgodno je vsled tega tudi za vsaki obrt.

Njiv je 32, travnikov 29 in gozda 17 oralov. Iz prijaznosti vredništvo lista pové več.

Slomšekovih zbranih spisov

četrti knjiga: „Različno blago“, ravnokar izdana, dobiva se pri izdajatelju čast. g. Mih. Lendovšek v Makolah (Maxau bei Pölschach) po 1 gld. s poštnino vred. Tržna cena po knjigarnah ji je: fl. 1.40 za trdovezan, fl. 1.30 za broširan izvod. Obsega tri oddelke: I. „šola in odgoja“ str. 180; II. „narodna politika in narodno gospodarstvo“ str. 183-354; III. „razna tvarina“ str. 357-428. (5-10)

Dobiva se pri **Jan. Leonu** v Mariboru

Ljudska knjižnica I. del

I. tečaja

lično in močno vezana v platno po fl. 1.20

Posamezne „Platnice“ od naj-finejšega platna s črno vtisneno sliko od zavitka po 30 kr., z vezanjem vred po 50 kr.

Lepo posestvo

pri cerkvi ležeče, v krasnem spodnje štajerskem kraji, za umirovljenega duhovnika, kakor za vsako obrt, krémo, kramarijo, mesarijo ugodno, se iz proste roke prodá. Kje? pové upravništvo „Slov. Gospodarja“. 2-3

Izvrstna tropinska žganica

Hktl. po gld. 18.—20.—

Izvrstna slivovka

Hktl. po gld. 24.—

Izvrstna drožena žganica

Hktl. po gld. 24.—40.—

se dobiva v žganjariji 3-10

Rajmunda Wieser-ja

v Hočah pri Mariboru.

Posojilnica v Celji

naznanja:

1. Hranilne vloge se brez izjeme sprejemajo in izplačujejo samo vsaki **torek**, ravno tako **posojila**.
2. Obresti od posojil se tudi vsaki **petek** sprejemajo.
3. Posojila se pa dajajo **samo zadružnikom**, t. j. udom posojilnice.

Opazka: Hranilne vloge se obrestujejo s 5 %, posojila se dajejo po 6 %.

3--3

V najem!

Pri graščini Thurn-Gallensteinski na Dolenskem daje se več reči pod prav ugodnimi pogoji na najmanj 3 leta v najem. Te le so:

1. Malin za žito in za lesnino v najboljem stanju in še v delovanju, z njim se dobi po volji tudi njiv in travnikov.

2. Po polnem arondirano zemljišče s hišo in velikimi poslopji, 13 oralov 1077□ sežnjev njiv, 13 oralov 1121□ sežnjev travnikov, 1 oral 1178□ sežnjev pašnika in naposled 10 oralov 1121□ sežnjev lesa za steljo. To zemljišče se utegne tudi prodati. Lega in tla so izvrstna za hmeljarijo.

3. Več njiv in travnikov ali posamez ali pa v večjih kosih, k tem se dobé lahko tudi stanovališča.

Več pové oskrbniški urad Thurn-Gallensteinske graščine pri sv. Križu na Dolenskem — ustmeno ali pismeno. 2-3

Cvet zoper trganje

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrple ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine. *Schußmarte*, popolnem trganje, kar dokazuje obilo zahval. Zahteva naj se samo „cvetú zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih; v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 fl. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Planinski zeliščni sirop kranjski à 56 kr.,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in plučne bolečine. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Razpošilja se vsak dan po poštnem povzetju

☛ v lekarni „pri samorogu“ ☛

Adresa:

Lekarna Trnkoczy-ja
na Mestnem trgu v Ljubljani.

Orglje na prodaj

novo izdelane, s tremi spremembami, ki so najbolj pripravne za kako podružniško cerkev. Več se izvè pri

Jos. Marchisetti,

2-2 organistu v Brežicah (Rann.)

2-3

Ponudba.

Popolnoma urejena obrtnija medicarstva in voščenege svečarstva s pravico žganje točiti se v nekem večjem mestu na spodnjem Štajerskem takoj v najem da.

Pojasnila daje dr. Langer v Celji.

Naznanilo in priporočba.

Podpisana naznanjava slavnemu p. t. občinstvu uljudno, da sva s početkom meseca julija 1885 začela in odprla v svoji lastni hiši (poprej g. Ripšlnovej) v Celju šte. 39, na oglu poštno in graške ulice

svojo štacuno in trgovino

z različnim suknenim, platnenim in tkanim blagom, pertenino in vsake vrste drobnarijo pod firmo

Vanič & Jerman.

Dolgoletne v najboljših trgovskih hišah nabirane izkušnje in vednosti, potrebni denarni pripomočki, dobre z največjavnejšimi fabrikanti naju priporočajo in opravičujejo, da prosiva slavno p. t. občinstvo za naklonjenost, zaupanje in obilno obiskovanje najne trgovine.

Trudila se bodeva, kolikor je v njih močeh, da hitro in dobro ter pošteno in po ceni ustrezeva željam vseh častitih kupovalcev.

Zagotovljava ob enem, da imava na prodaj čisto novo in izbrano robo po prav nizki ceni in smeva trditi, da nikdo ne bo nezadovoljen šel iz najne štacune. Prosiva zatoraj uljudno za prav obilno obiskovanje.

V Celji dne 8. julija 1885.

3-3

Vanič & Jerman.